

Archeologienota met Beperkte Samenstelling

Meerhout, Veedijk-Kiezel
Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota met Beperkte Samenstelling Meerhout, Veedijk-Kiezel. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteur

Tina Dyselinck

Erkende archeoloog

BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer

2021-0958

Plaats en datum

Gent, 5 november 2021

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 1995
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1	Administratieve gegevens	1
1.2	Juridisch kader en onderzoektraject	4
1.3	Aanleiding	4
1.4	Huidige situatie en geplande werken	5
1.4.1	Huidige situatie	5
1.4.2	Geplande werken en bodemingrepen	5
1.5	Randvoorwaarden	10
2	Bureauonderzoek	11
2.1	Werkwijze en strategie	11
2.1.1	Onderzoeksdoelstelling	11
2.1.2	Onderzoeksvragen	11
2.1.3	Methoden en technieken.....	11
2.2	Assessmentrapport	12
2.2.1	Landschappelijk kader	12
2.2.2	Historisch kader	17
2.2.3	Cartografische bronnen	17
2.2.4	Orthofotografische bronnen	18
2.3	Synthese onderzoeksresultaten.....	22
2.3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	22
2.3.2	Archeologische verwachting.....	22
2.4	Besluit.....	23
2.4.1	Potentieel op kennisvermeerdering	23
2.4.2	Afweging noodzaak verder vooronderzoek.....	23
3	Samenvatting.....	24
4	Lijsten.....	25
4.1	Figurenlijst.....	25
4.2	Plannenlijst.....	25
5	Bibliografie	26

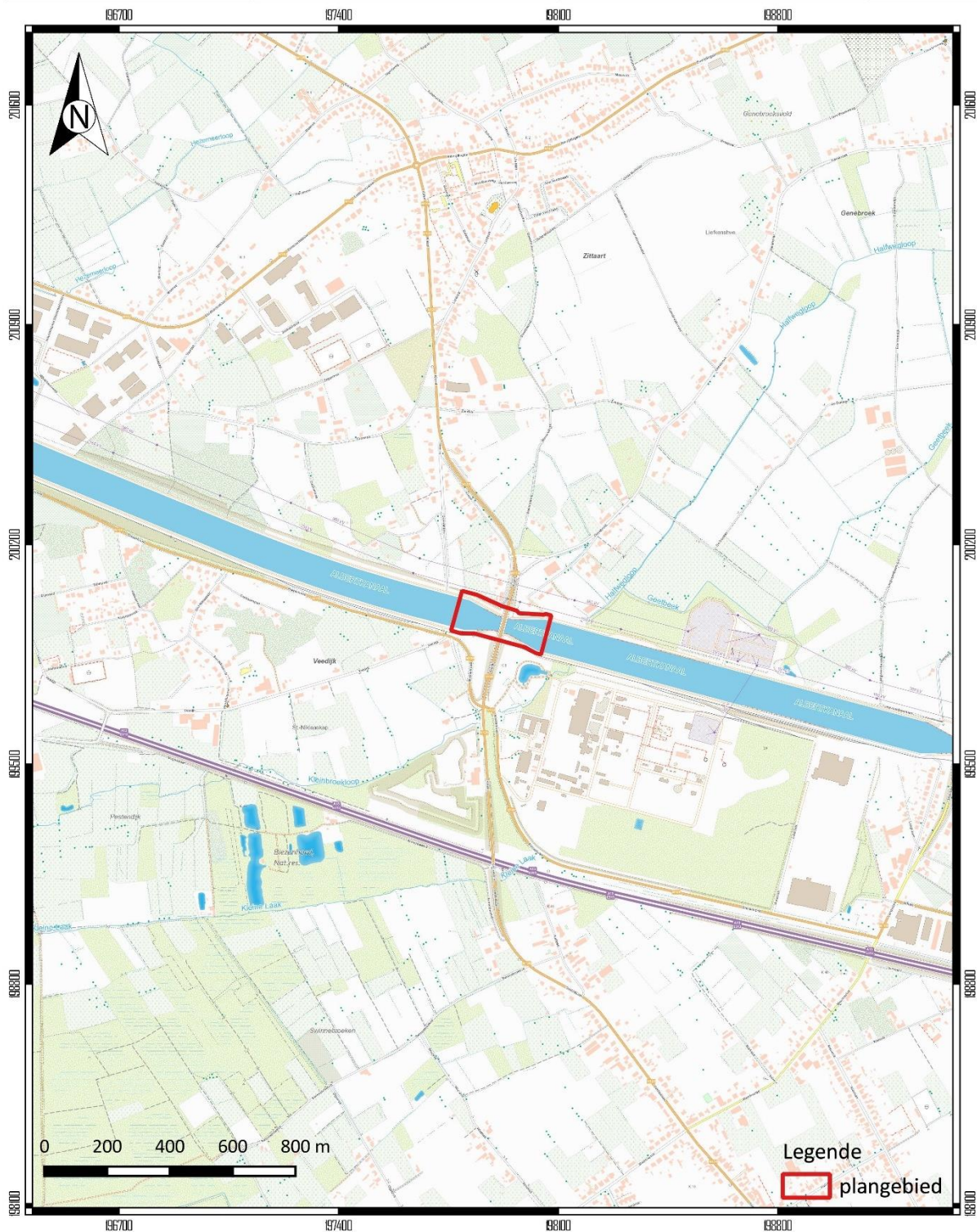
1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

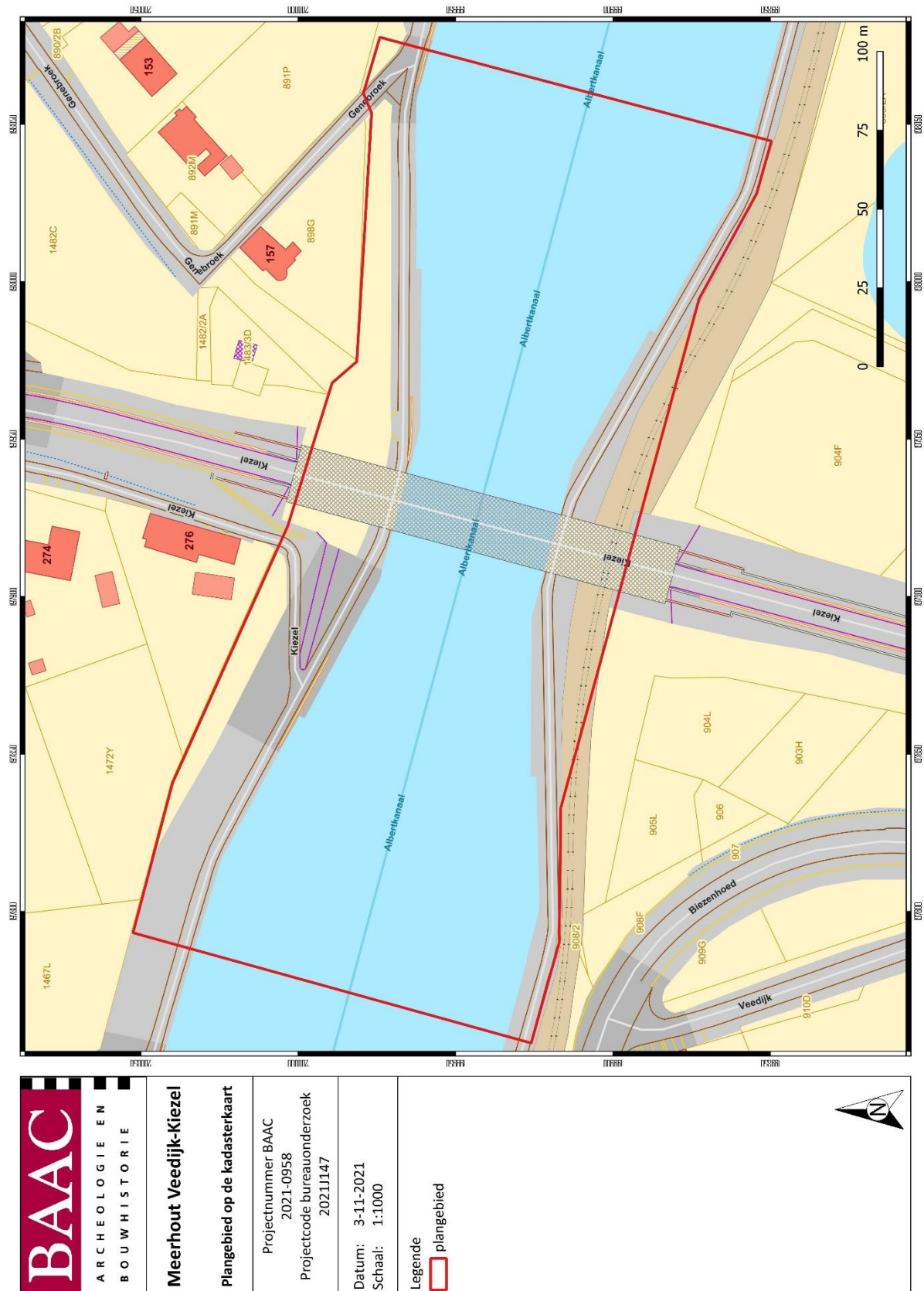
Naam site	Meerhout, Veedijk-Kiezel		
Ligging	Veedijk-Kiezel, gemeente Meerhout, provincie Antwerpen		
Kadaster	Meerhout, Afdeling 2, Sectie D		
Coördinaten	Noordwest:	Noordwest:	Noordwest:
	Noordoost:	Noordoost:	Noordoost:
	Zuidwest:	Zuidwest:	Zuidwest:
	Zuidoost:	Zuidoost:	Zuidoost:
Oppervlakte plangebied	34.166 m2		
Oppervlakte geplande ingrepen	4.900 m2		
Kartering gewestplan	1504 bestaande waterweg, 1000 industriegebied, 0900 agrarisch gebied		
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0958		
Bureauonderzoek	Projectcode	2021J147	
	Erkende archeoloog	Tina Dyselinck (Erkenningsnummer: 2015/00048)	
	Betrokken actoren	nvt	
	Betrokken derden	nvt	

Alle hier afgebeelde plannen en kaarten zijn geraadpleegd via AGIV 2021, tenzij anders aangegeven.

BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE	Meerhout Veedijk-Kiezel Plangebied op de topografische kaart		Datum: 3-11-2021
	Projectnummer BAAC 2021-0958	Projectcode bureauonderzoek 2021J147	Schaal: 1:15000

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 03.11.2021)

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 03.11.2021)

1.2 Juridisch kader en onderzoekstraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels **vooronderzoek zonder/met ingreep in de bodem**.

Echter kan het in enkele specifieke dossiers snel blijken dat de noodzaak voor een dergelijk verder vooronderzoek overbodig is. Indien namelijk bij de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologische kader, kan worden aangetoond dat:

1. met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
2. de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
3. verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;

en er dus geen verdere maatregelen nodig zijn, kan de opmaak van een volwaardige archeologienota achterwege gelaten worden en overgegaan worden naar de opmaak van een **Archeologienota met Beperkte Samenstelling** waarbij de rapportering van het bureauonderzoek beperkt wordt (Code van Goede Praktijk 12.5.3.3).

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een verbreding van een waterweg gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen (waaronder het verbreden van het kanaal en het plaatsen van een kesp) die qua omvang een directe bedreiging kunnen betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Meerhout, Veedijk-Kiezel* bedraagt ca. 34.166 m², de geplande bodemingrepen hebben een oppervlakte van 4.900 m². Het plangebied valt buiten een

beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone maar komt gedeeltelijk voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).¹ Het Albertkanaal zelf, dat ter hoogte van de brug aan de Kiezel zal verbreed worden, is namelijk gekarteerd als GGA. Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor ‘beschermd onroerend erfgoed’ opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied in agrarisch gebied en industriegebied ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen, waarop de vergunning betrekking heeft 34.166 m² bedraagt en de totale oppervlakte van de bodemingreep 4.900 m² of meer bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist.² Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de omgevingsvergunningsaanvraag gevoegd.

1.4 Huidige situatie en geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich ter hoogte van de brug over het Albertkanaal te Meerhout. De brug volgt de straat Kiezel die de verbinding maakt tussen Laakdal en Meerhout. Het Albertkanaal is ter hoogte van de brug nauwer dan de vaarbreedte verderop, wat nu met de toekomstige ingrepen zal verholpen worden. De brug zelf is recent vernieuwd wat een minimale ingreep heeft gehad op de ondergrond. De omgeving van het plangebied bestaat in het noorden en het westen uit landbouwgebied, terwijl het in het zuidoosten vooral industrie betreft. Binnen het plangebied zijn jaagpaden aanwezig langs elke oever, Genebroek – Hezemeerheidei II in het noorden en een niet benoemd pad in het zuiden. Verder wordt in het noorden verbinding gemaakt met Kiezel aan de westzijde van de brug.

1.4.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

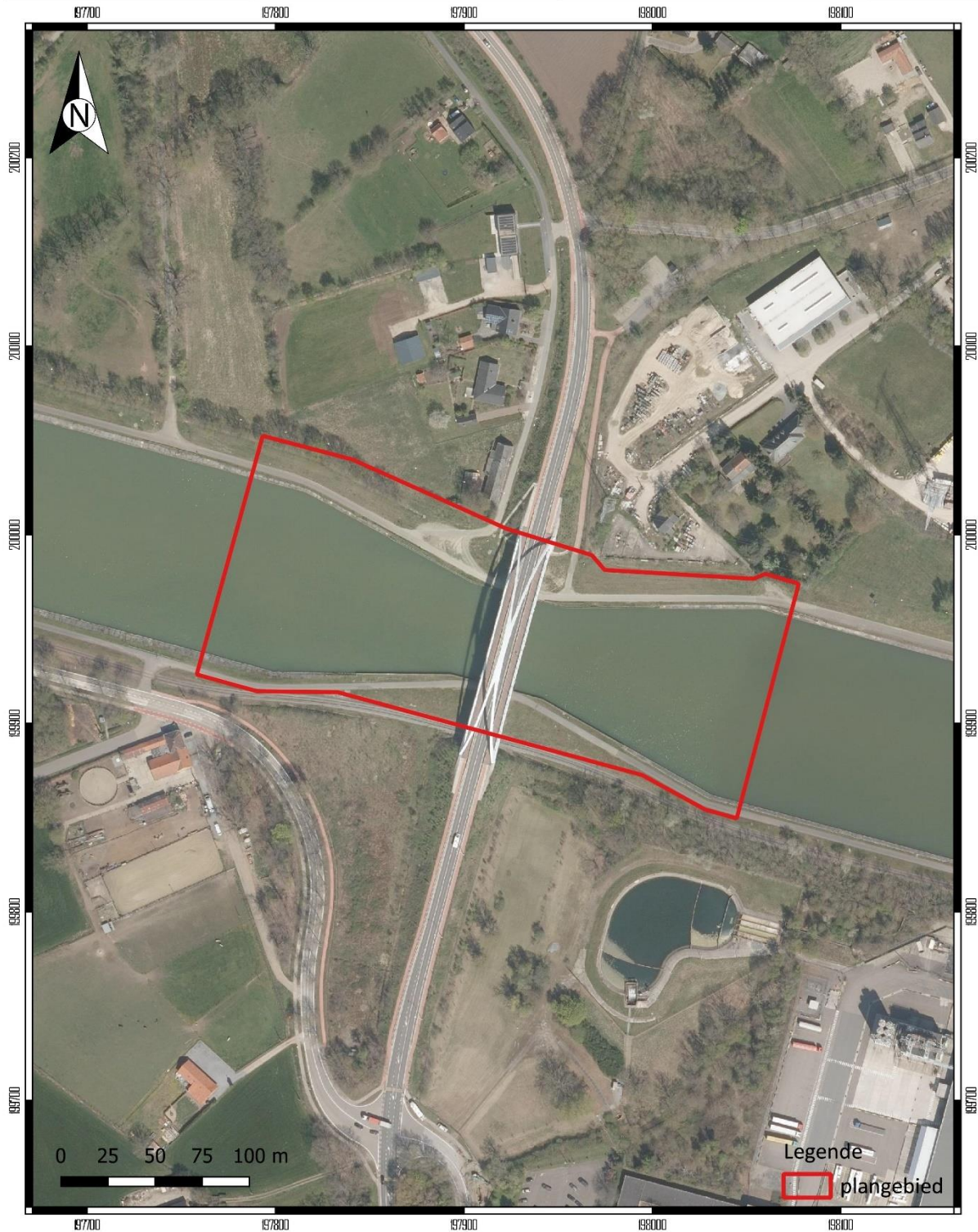
De opdrachtgever plant op het terrein het verbreden van het Albertkanaal met het aanbrengen van een kesp. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

Om de versmalling van het kanaal ter hoogte van de brug te verwijderen (tot 86 m doorvaarbreedte) zal op beide oevers een nieuwe kesp gemaakt worden door damplanken in te brengen en een nieuwe betonnen kesp te maken. Vervolgens zal de grond in de zone tussen de oude en de nieuwe verwijderd worden om vervolgens de oude oever uit te breken. Het gaat hierbij om een afgraving van ongeveer 6 meter diep.

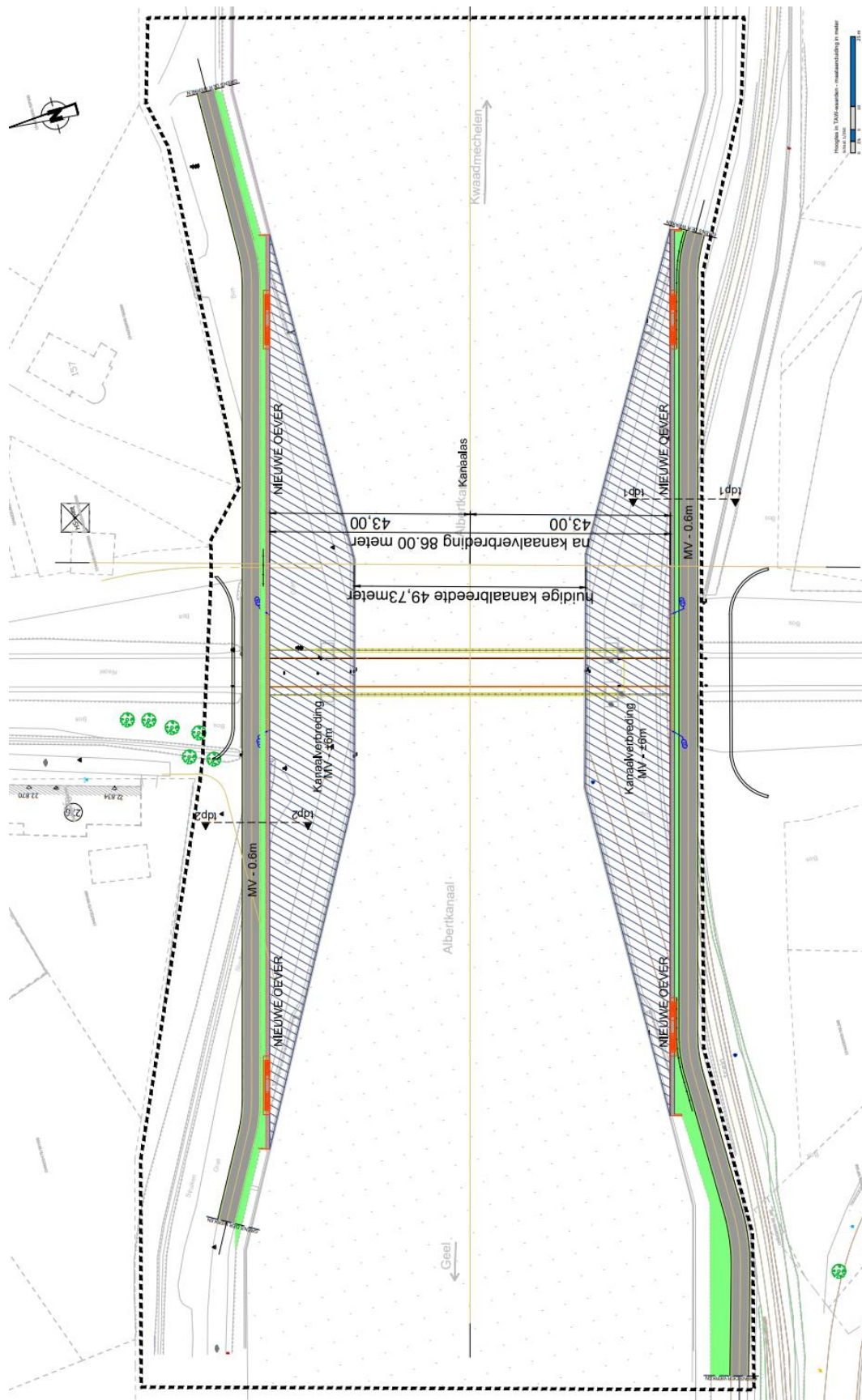
¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021.

² Publiekrechtelijke aanvraag.

BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE	Meerhout Veedijk-Kiezel Plangebied op de meest recente orthofoto		Datum: 4-11-2021
	Projectnummer BAAC 2021-0958	Projectcode bureauonderzoek 2021J147	Schaal: 1:1

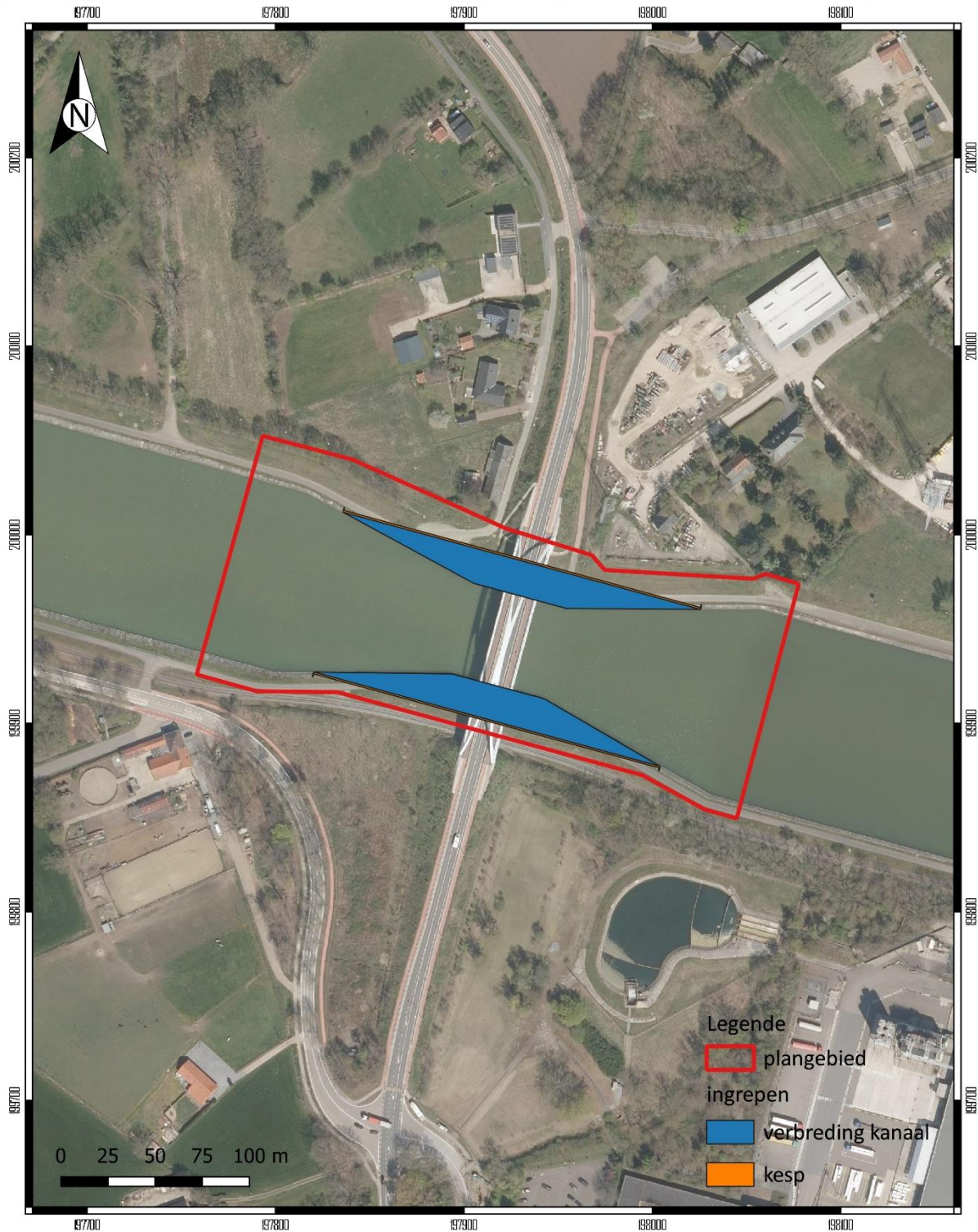

Plan 3: Plangebied met weergave van het plangebied op orthofoto (digitaal; 1:1; 04.11.2021)

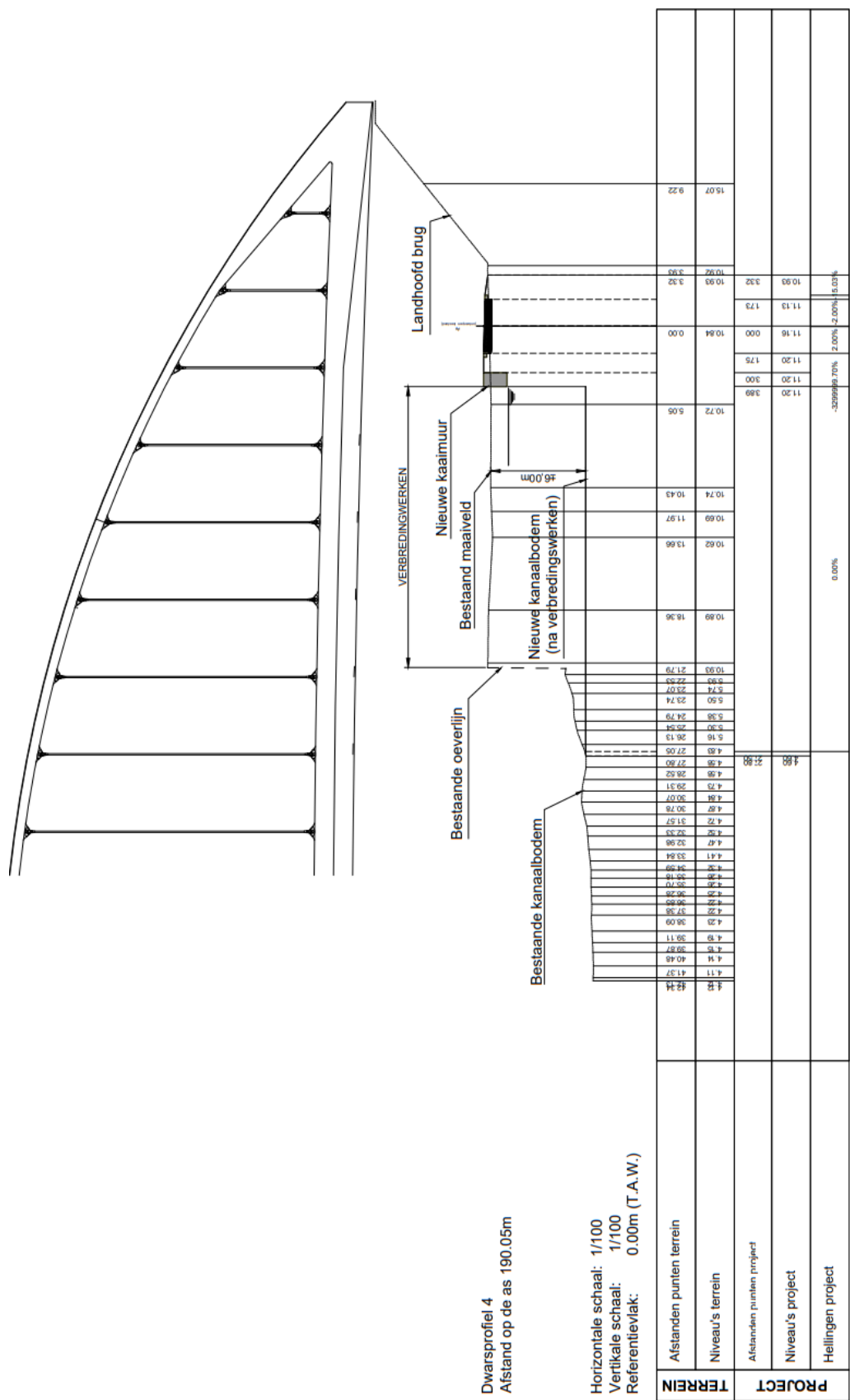

Figuur 1: Plangebied met weergave van de toekomstige ingreep, zoals aangeleverd door de initiatiefnemer

BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE	Meerhout Veedijk-Kiezel		Datum: 4-11-2021
	Plangebied, met aanduiding van de ingrepen, op de meest recente orthofoto		Schaal: 1:1
	Projectnummer BAAC 2021-0958	Projectcode bureauonderzoek 2021J147	

Plan 4: Plangebied met weergave van de ingrepen op orthofoto (digitaal; 1:1; 04.11.2021)

Historiek plangebied

Bij het graven van het Albertkanaal in 1939 werd de originele doorvaartbreedte veel nauwer aangehouden dan wat deze op dit ogenblik is. Hierdoor voldeed ook een brug met een kortere overbrugging (Figuur 4). In de jaren 1970 werd de doorvaartbreedte van het kanaal vervolgens verbreed, maar niet ter hoogte van de bruggen, waardoor vernauwingen ontstonden ter hoogte van de bruggen (Plan 8).

In 2014 werd de brug te Meerhout vervangen door een versie met een grotere overbrugging, zodat de verbreding van de breedte van het kanaal ter hoogte van de brug eveneens zou kunnen plaatsvinden (Plan 10).

Deze ingrepen hebben allen een wisselende inpak gehad op de zones die met de huidige ingreep zullen verdwijnen:

- Het graven van het kanaal heeft geen impact gehad op het weg te graven deel. Mogelijk is er sprake geweest van een ophoging en impact door werkverkeer, maar dit is niet af te leiden uit het DHM (Plan 6).
- Het plaatsen van de eerste brug over het kanaal in de jaren 1940 heeft vermoedelijk eveneens een impact gehad op de ondergrond. Dit zeker ter hoogte van de brugpijlers, maar ook bij de inrichting van het terrein en de werkzaamheden bij het plaatsen.
- Het verbreden van het kanaal in de jaren 1970 heeft mogelijk wel een impact gehad op de terreinen die nu weggegraven worden, maar dan eerder omwille van compactie door werfverkeer. Ook hier kan weer sprake zijn van een vorm van ophoging, maar ook deze is niet af te leiden uit het DHM.
- Het slopen van de oude brug en het plaatsen van de nieuwe brug zou een impact kunnen gehad hebben: de brugpijlers van de oude brug bevonden zich op de locatie die nu zal weggegraven worden en het verwijderen van deze pijlers heeft ongetwijfeld een diepe verstoring veroorzaakt. Het plaatsen van de nieuwe brug daarentegen lijkt eveneens impact te hebben gehad, ondanks de pijlers van deze brug zich buiten het plangebied bevinden, dit door de plaatsing van het fietspad onder de brug door.

Impactanalyse

De oppervlakte die met de huidige ingreep zal vergraven worden betreft ongeveer 2x2.500 m². Dit wordt volledig weggegraven waardoor het volledige oppervlakte zal vernietigd worden.

1.5 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt dit doel door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

Binnen de opzet van deze archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel ingegaan op een beperkt aantal aspecten uit de historische beschrijving van het onderzoeksterrein (zie C.G.P.12.5.3.3.). Een confrontatie van dit aspect met de toekomstige werken wijst immers uit de zone van de toekomstige werken in die mate is verstoord dat er geen kans meer is archeologische resten aan te treffen.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Is er een kans archeologie aan te treffen in de zones van de toekomstige ingreep?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende orthografische en bodemkundige bronnen.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto
- Bodemkaart

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

2.2 Assessmentrapport

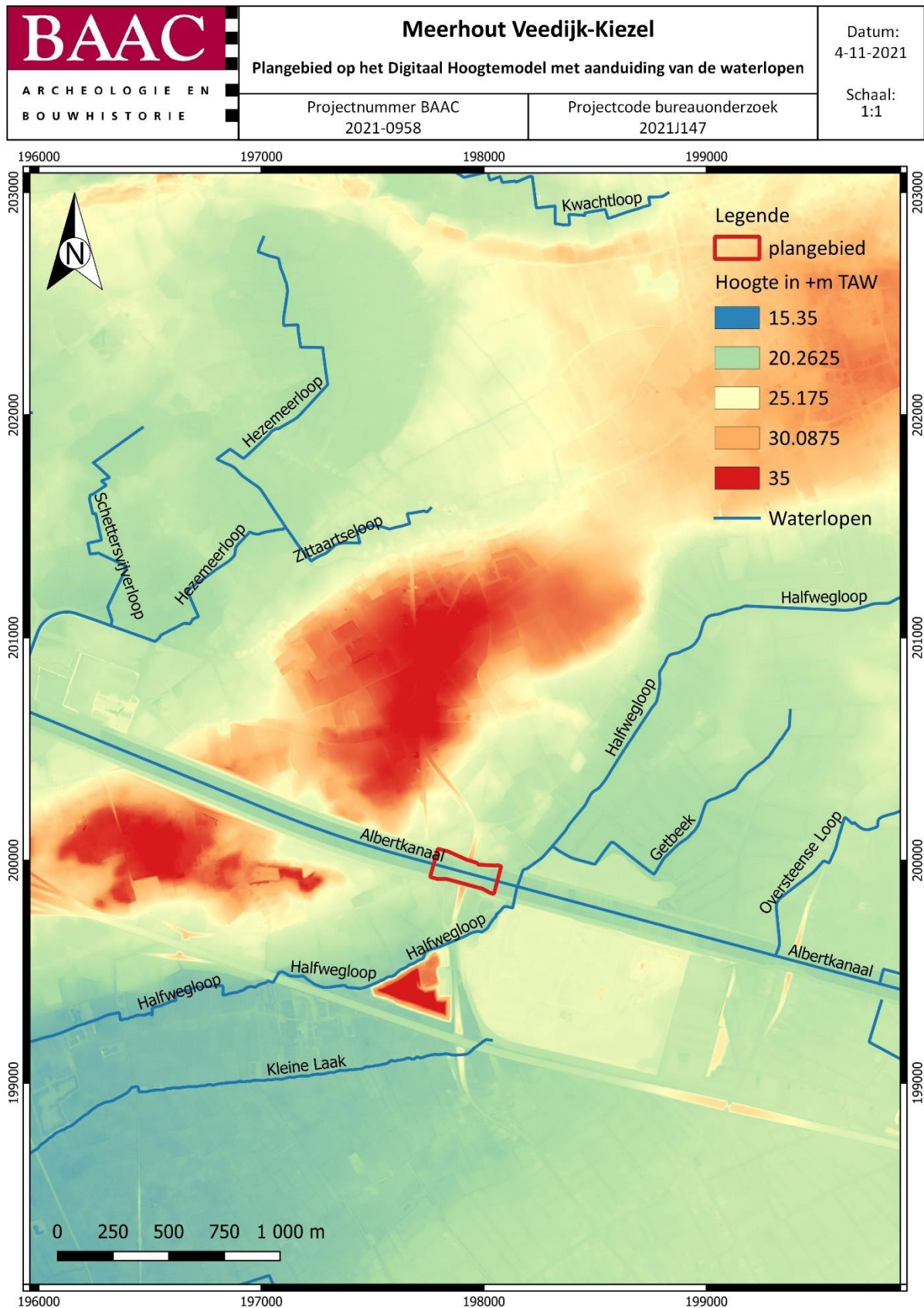
In een standaard archeologienota wordt in dit hoofdstuk een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied. Echter, gezien het hier gaat om een archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel dieper ingegaan een beperkt aantal doorslaggevende aspecten van de beschrijving van de ligging in het bodemkundig landschap tegenover de historiek van de reeds gebeurde werken, met een start bij het graven van het Albertkanaal in 1939. Deze aspecten worden geconfronteerd met de krijtlijnen van de toekomstige werken.

2.2.1 Landschappelijk kader

Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Plan 1 en Plan 3. Het plangebied Meerhout Veedijk-Kiezel is gelegen aan Kiezel over het Albertkanaal. Het Albertkanaal is ter hoogte van de brug opmerkelijk smaller dan elders. Er zijn langs beide oevers paden aanwezig, in het noorden Genebroek (oosten) en Hezemeerheidei II (westen). In het zuiden is het pad onbenoemd. In het noorden wordt het pad verbonden aan Kiezel langs de brug. De omgeving is in het noorden, westen en zuiden vooral ruraal, terwijl in het zuidoosten industrie aanwezig is.

De omgeving rond het projectgebied varieert sterk wat betreft hoogteligging, doordat het plangebied gelegen is tussen een dekzandrug en een beekvallei. Het topje van de dekzandrug bevindt zich op +35,39 m TAW terwijl het beekdal zich bevindt op +18,96 m TAW. Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit het Albertkanaal, maar de oevers bevinden zich op een hoogte van +22,13 m TAW. Op de hoogtelijn is duidelijk hoe ook de oevers, ter hoogte van de brug, opvallend lager liggen dan wat het oorspronkelijk maaiveld zou zijn geweest, vóór het graven van het Albertkanaal (Figuur 3).

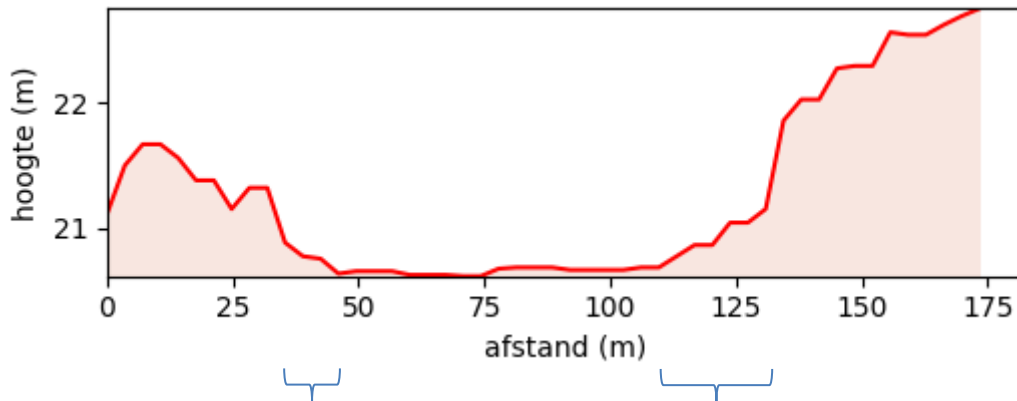

Plan 5: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 04.11.2021)

BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE	Meerhout Veedijk-Kiezel Plangebied op de DHM met aanduiding van de hoogtelijn		Datum: 5-11-2021
	Projectnummer BAAC 2021-0958	Projectcode bureauonderzoek 2021J147	Schaal: 1:1

Plan 6: Plangebied en hoogtelijn op het DHM (digitaal; 1:1; 05.11.2021)

Figuur 3: Hoogteverloop terrein, met links de zuidelijke oever die naar de beekvallei van de Kleine Laak gaat, terwijl rechts de noordelijke oever naar de dekzandrug oploopt. De accolades geven de weg te graven zone aan binnen de toekomstige werken

Bodem

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied voornamelijk gekarteerd als **OB**, bebouwde zone. Deze kartering behelst het Albertkanaal, de brug en een deel van de noordelijke verbindingsweg.

Kleine deeltjes van het plangebied zijn gekarteerd als **wSdfc**, **Sefc**, **Scm(b)** en **Pecz**.

wSdfc is een hydromorfe bruine podzolachtige bodem, waarbij de ijzer B-horizont op een diepte van 40 tot 60 cm overgaat naar groengrijs lemig zand. Het klei-zandsubstraat zit hier op geringe diepte, tussen de 20 en 80 cm.

Sefc is een sterk hydromorfe bruine podzolachtige bodem met een ijzer B-horizont. De podzol B-horizont is weinig diep en slecht ontwikkeld omdat roestverschijnselen reeds vanaf 20 cm beginnen. Een gereduceerde horizont zit tussen 80 en 125 cm.

Scm(b) is een weinig hydromorfe plaggenbodem. De plaggenhorizont heeft een humeuze horizont van tenminste 60 cm dik. Er zijn meerdere Ap-horizonten te onderscheiden, die rusten op een podzol. Een van de Ap-horizonten betreft een begraven oude bodem. Roestverschijnselen treden op tussen 60 en 90 cm als er geen podzolvorming is opgetreden.

Pecz is een natte licht-zandleemgrond met verbrokkelde textuur B-horizont. De sterk hydromorfe, gedegradeerde grijsbruine podzolachtige bodem ligt op pleistoceen fluviatiel materiaal. De Ap is donkergrijs en sterk humeus tot 40 cm dik. Daaronder ligt een sterk gebleekte A2g met roestkleuren en ijzerconcreties. Hierin treedt een podzolisatie op. De Bt heeft, naast verharde resten ook witte uitlogingsvlekken en grote roestvlekken. De ondergrond is volledig gereduceerd. Dit type bodems komt veelal voor in de laagvlakten en de rand van valleien.⁴

Deze bodems vertegenwoordigen dus enerzijds reeds vergraven zones (OB) of bodems waarvan het archeologisch niveau vrij ondiep te verwachten is.

⁴ BAEYENS 1969

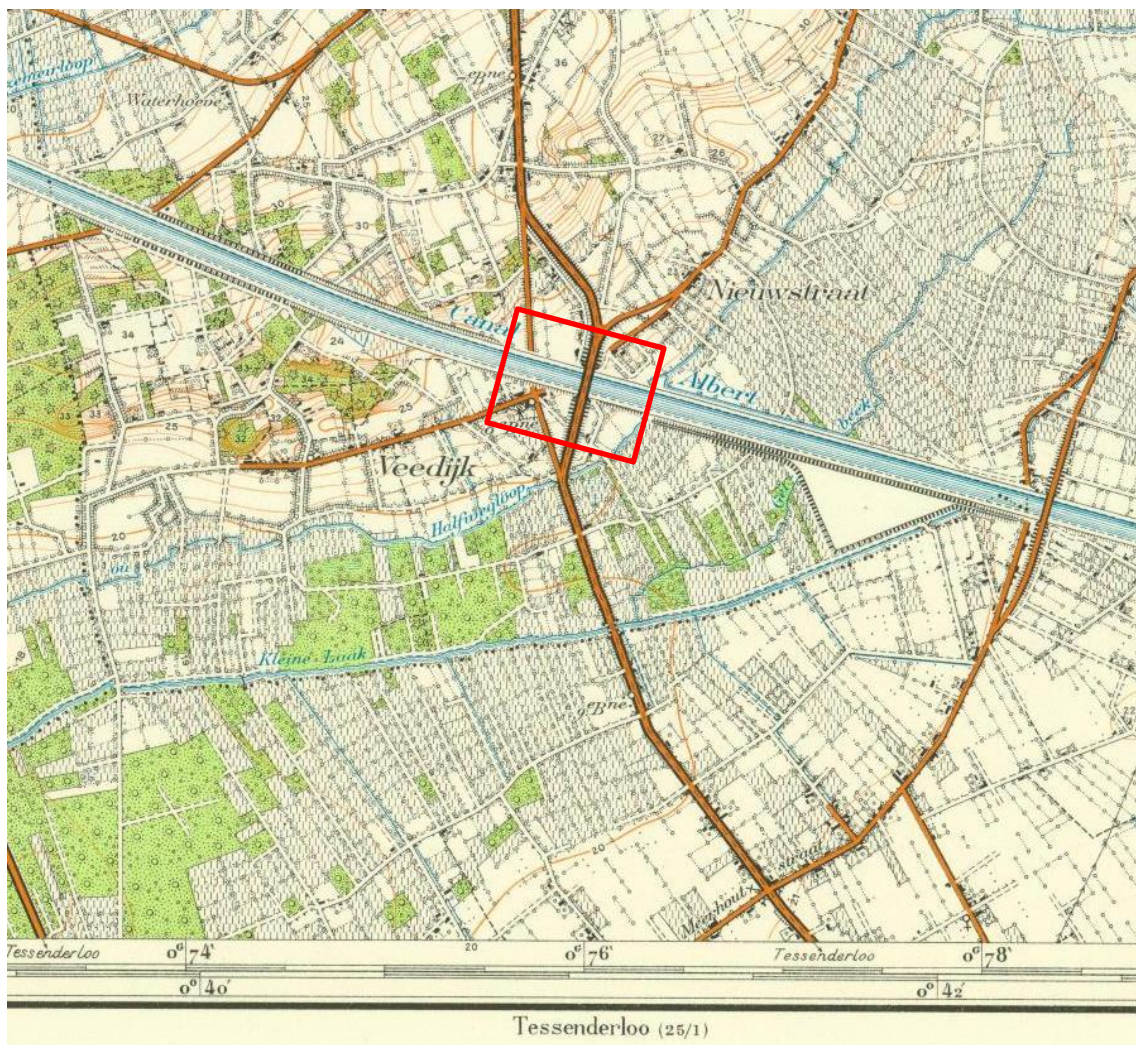
2.2.2 Historisch kader

Het Albertkanaal is aangelegd tussen 1930 en 1939 en neemt een deel van het plangebied in. Het kanaal is aangelegd aangezien de verbindingen tussen de bestaande Kempense kanalen verzadigd waren en er wachttijden voor de sluizen waren. De eerste spadesteek voor de aanleg van het Albertkanaal werd in 31 mei 1930 gegeven door Albert I. De officiële opening van het volledige kanaal gebeurde door koning Leopold III en koningin Elisabeth op 30 juli 1939. De vaarweg begint in Monsin en eindigt in het Straatsburg dok te Antwerpen. Het Albertkanaal heeft een lengte van 129 km en telt zes sluizen.⁵

2.2.3 Cartografische bronnen

Topografische kaart (1935-1939)

Op de topografische kaart van 1935-1939 is het Albertkanaal voor het eerst afgebeeld. De onderbreking van de Veedijk is duidelijk zichtbaar, net als de nieuwe brug die de verbinding tussen noord en zuid maakt.

Figuur 4: Uitsnede topografische kaart 1935-1939 thv het plangebied (in rood aangegeven)⁶

⁵ <https://binnenvaartinbeeld.com/nl/albertkanaal/albertkanaal>

⁶ CARTESIUS 2021

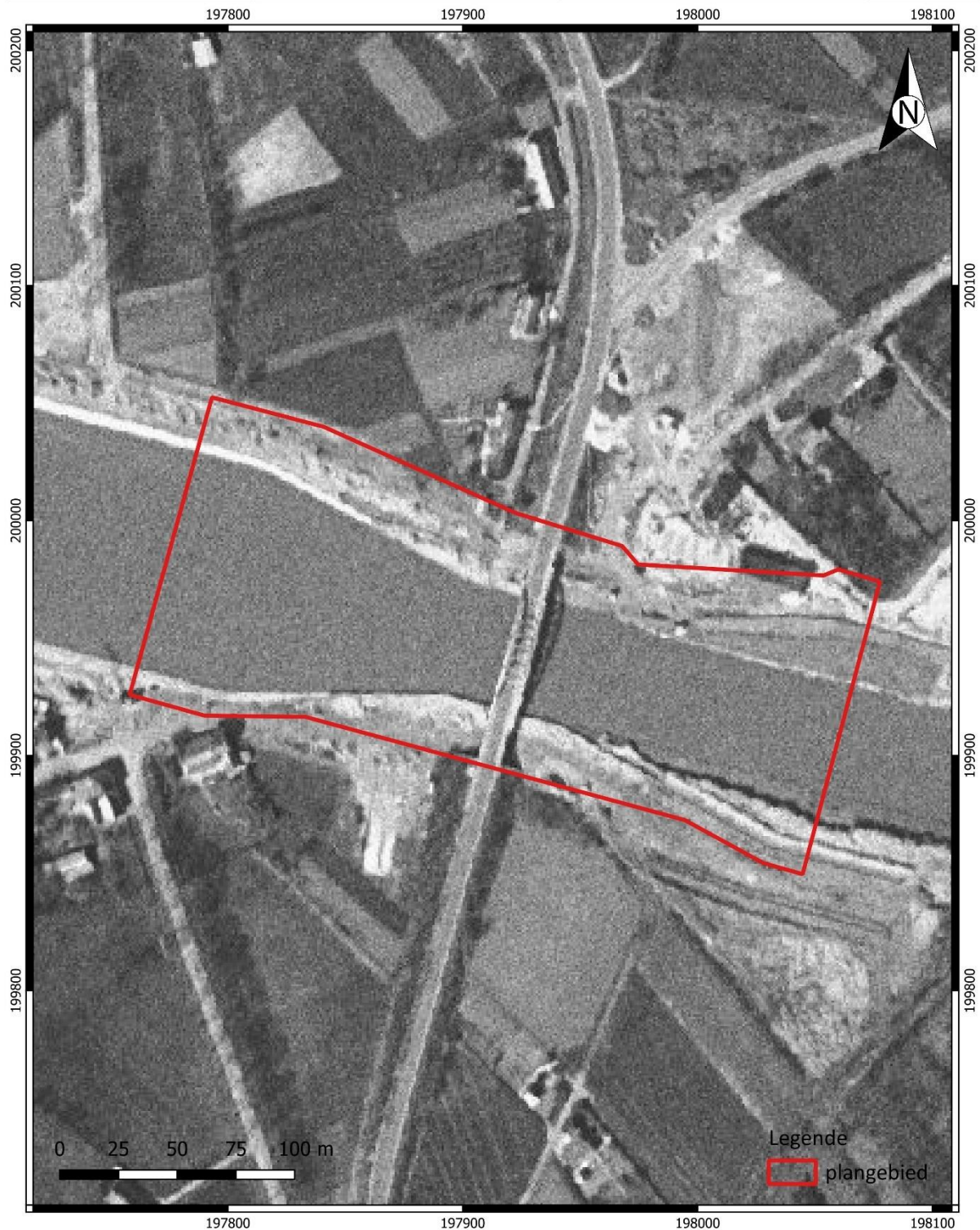
2.2.4 Orthofotografische bronnen

Het is pas op de orthofotografische kaarten dat de wijzigingen en aanpassingen aan het Albertkanaal duidelijk worden en daarmee ook hun mogelijke impact op het plangebied. Op de **orthofoto van 1971** zijn de werkzaamheden voor de verbreding van het kanaal duidelijk zichtbaar. Ten westen van de brug is het kanaal reeds op zijn nieuwe breedte aangelegd, terwijl ten oosten van de brug de werken nog gaande zijn. De impact op het plangebied en meer bepaald op de zone die door de toekomstige werken zal worden vergraven, is onduidelijk.

Op de **orthofoto van 2000-2003** is de oude brug zichtbaar en kan afgeleid worden waar de brugpijlers zich bevinden, binnen de zone die door de toekomstige werken zal worden vergraven. Op deze locatie zal de verwijdering van de brug dus een impact hebben gehad op de ondergrond.

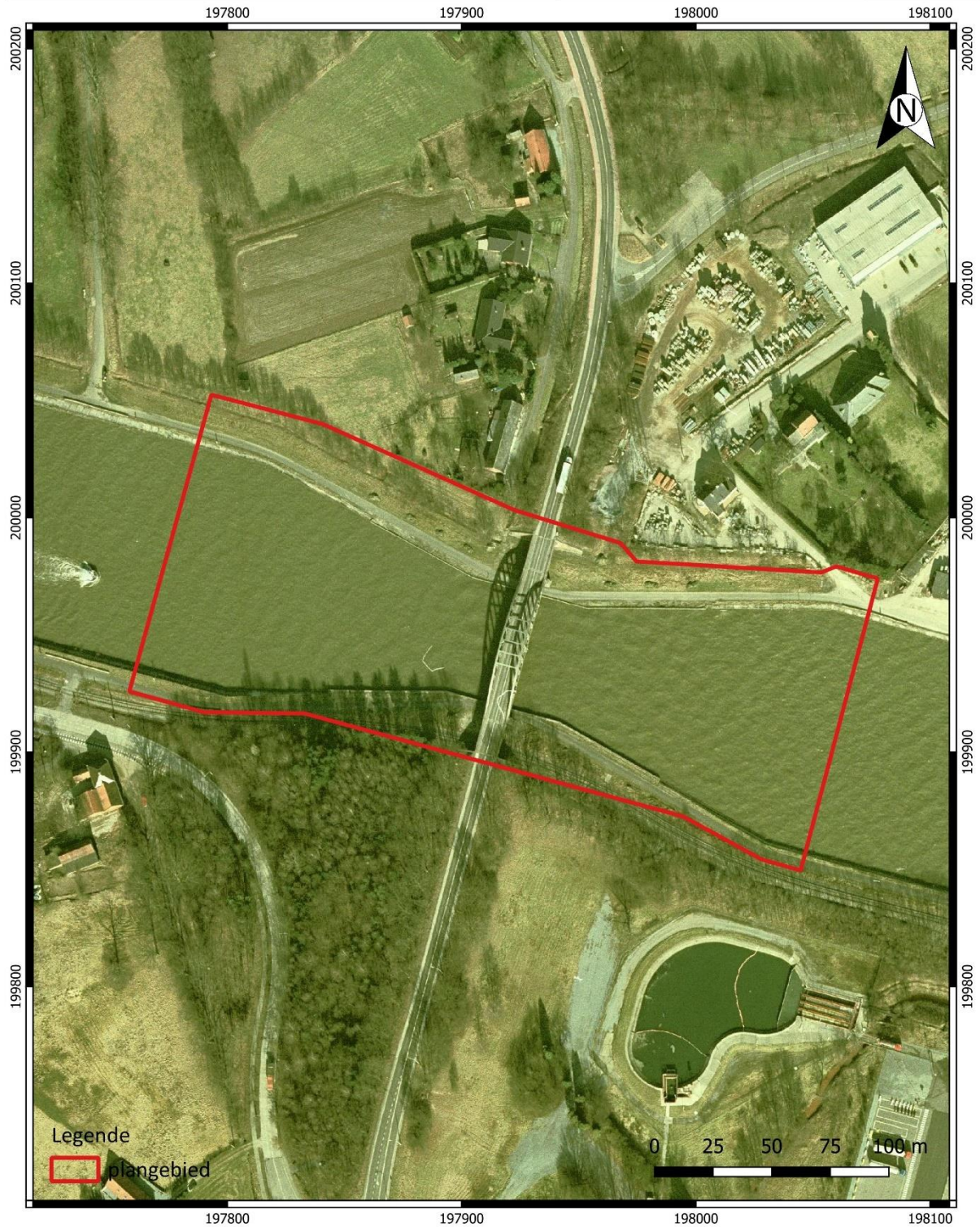
Op de **orthofoto uit 2014** zijn de werken zichtbaar waarbij de oude brug wordt vervangen door de nieuwe brug. Ook hier zijn de werken aanzienlijk, maar de impact op de zone die door de toekomstige werken zal worden vergraven, is moeilijk zichtbaar. Het is op de hoogtelijn (Figuur 4) en op de profieldoorsnede van de toekomstige ingreep (Figuur 2) wel zichtbaar.

BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE	Meerhout Veedijk-Kiezel Plangebied op de orthofoto 1971		Datum: 4-11-2021
	Projectnummer BAAC 2021-0958	Projectcode bureauonderzoek 2021J147	Schaal: 1:1

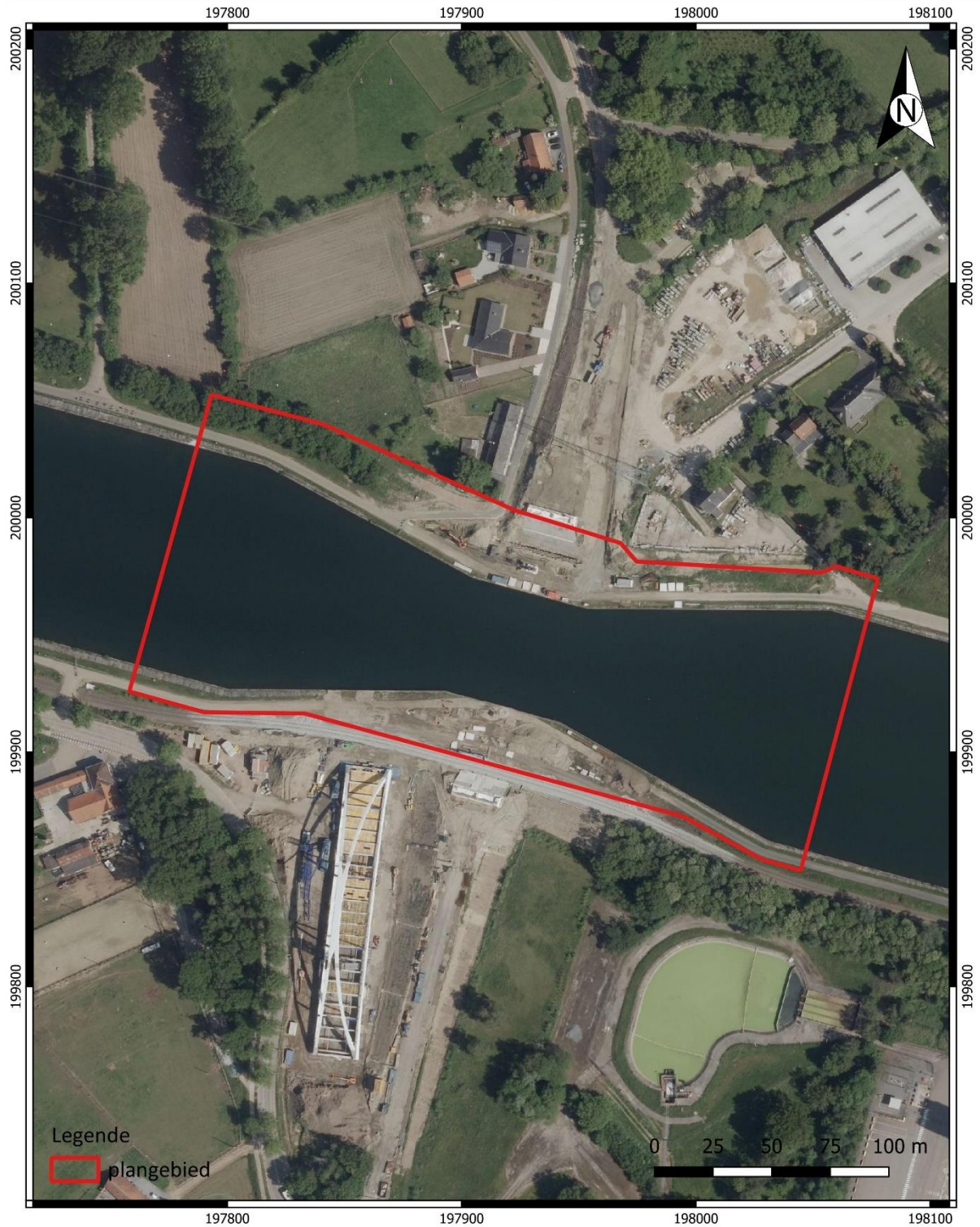
Plan 8: Plangebied op de orthofoto 1971 (analoog; 1:1; 04.11.2021)

BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE	Meerhout Veedijk-Kiezel Plangebied op de orthofoto 2000-2003		Datum: 5-11-2021
	Projectnummer BAAC 2021-0958	Projectcode bureauonderzoek 2021J147	Schaal: 1:1

Plan 9: Plangebied op de orthofoto 2000-2003 (analoog; 1:1; 05.11.2021)

BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE	Meerhout Veedijk-Kiezel Plangebied op de orthofoto 2014		Datum: 5-11-2021
	Projectnummer BAAC 2021-0958	Projectcode bureauonderzoek 2021J147	Schaal: 1:1

Plan 10: Plangebied op de orthofoto 2014 (analoog; 1:1; 05.11.2021)

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied te Meerhout Veedijk-Kiezel is voornamelijk gevormd door het Albertkanaal. Dit kanaal is in 1939 gegraven en de daarbij horende bruggen waren allemaal in functie in 1946. Hierbij is het centrale deel van het plangebied volledig vergraven en zijn de oevers aangepast. Aanvankelijk was het Albertkanaal een recht kanaal, maar in de loop van de jaren 1970 bestond de noodzaak het kanaal te verbreden. Dit werd over het gehele traject uitgevoerd, met uitzondering van de zones t.h.v. de bruggen. Hierdoor ontstonden vernauwingen of flessenhalzen onder de bruggen. Toen in 2014 de brug werd vervangen door een exemplaar met een grotere overbrugging, werd de aanzet gegeven voor een verbreding van het kanaal t.h.v. de brug.

2.3.2 Archeologische verwachting

Gezien de vele ingrepen die reeds zijn uitgevoerd in het plangebied, is de verwachting van een intact bodemprofiel en daarbij ook bewaarde archeologische resten in de te verwijderen zones onbestaand. Hiervoor zijn volgende argumenten van belang:

- de bodem thv het plangebied bestaat uit bodems met een textuur B-horizont of plaggenbodem. Dit impliceert een archeologisch vlak op een eerder ondiep niveau, in ieder geval ondieper dan wat de uitgravingen tot op heden hebben verwijderd.
- het uitgraven van het Albertkanaal heeft de centrale zone van het plangebied vernietigd en hierbij zijn mogelijk reeds verstoringen aangebracht op de zone die nu zal verwijderd worden.
- het plaatsen en daarna terug verwijderen van de eerste brug over het kanaal heeft voornamelijk verstoringen veroorzaakt ter hoogte van de brugpijlers. Mogelijk was er echter ook impact door de werkzaamheden.
- het plaatsen van de nieuwe brug, met bijhorend fietspad, heeft voor een profiel gezorgd waarbij duidelijk wordt dat er van het oorspronkelijk bodemprofiel thv de weg te graven zones niets meer overblijft.

Samenvattend kan gesteld worden dat de beide zones die onderwerp zijn van deze Archeologienota geen archeologie meer kunnen bevatten. Bij de toekomstige ingrepen zal dus geen archeologisch erfgoed vernietigd worden.

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Er is geen potentieel op kenniswinst gezien er geen archeologie meer aanwezig is t.h.v. de toekomstige ingrepen.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek⁷ is er voldoende informatie over de afwezigheid van een archeologische site. Er kan geen archeologische site meer aanwezig zijn ten gevolge van de vele werkzaamheden in het verleden. Hierdoor wordt geen verder onderzoek geadviseerd.

⁷ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

3 Samenvatting

Ter hoogte van de brug over het Albertkanaal aan Kiezel en Veedijk te Meerhout wordt een verbreding van de vaarbreedte van het kanaal voorzien. Hiervoor zal een kesp worden geplaatst en zal de grond binnen de vaarroute worden verwijderd. Bij deze werkzaamheden zouden eventuele archeologische resten vernietigd worden. Echter, het bureauonderzoek binnen deze Archeologienota met beperkte samenstelling heeft vastgesteld dat door de verschillende werkzaamheden in het verleden geen archeologische resten meer aanwezig kunnen zijn binnen het plangebied. Hierdoor wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Plangebied met weergave van de toekomstige ingreep, zoals aangeleverd door de initiatiefnemer.....	7
Figuur 2: Doorsnede van de toekomstige inplanting	9
Figuur 3: Hoogteverloop terrein, met links de zuidelijke oever die naar de beekvallei van de Kleine Laak gaat, terwijl rechts de noordelijke oever naar de dekzandrug oploopt. De accolades geven de weg te graven zone aan binnen de toekomstige werken	15
Figuur 4: Uitsnede topografische kaart 1935-1939 thv het plangebied (in rood aangegeven)	17

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 03.11.2021)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 03.11.2021)	3
Plan 3: Plangebied met weergave van het plangebied op orthofoto (digitaal; 1:1; 04.11.2021)	6
Plan 4: Plangebied met weergave van de ingrepen op orthofoto (digitaal; 1:1; 04.11.2021)	8
Plan 5: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 04.11.2021)	13
Plan 6: Plangebied en hoogtelijn op het DHM (digitaal; 1:1; 05.11.2021)	14
Plan 7: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 04.11.2021)	16
Plan 8: Plangebied op de orthofoto 1971 (analoog; 1:1; 04.11.2021)	19
Plan 9: Plangebied op de orthofoto 2000-2003 (analoog; 1:1; 05.11.2021)	20
Plan 10: Plangebied op de orthofoto 2014 (analoog; 1:1; 05.11.2021)	21

5 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.

AGIV, 2021. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen.

BAEYENS, L., 1969. *Bodemkaart van België, Verklarende tekst bij kaartblad Meerhout 46W*,

CARTESIUS, 2021. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.